

Myšlenka - složitost, roviny: 1. od textu k jeho významu

Běžný historický přístup k myšlenkám a myšlenkovým stavbám nepočítá se složitou strukturovaností každé myšlenky a každé myšlenkové stavby. Především tu je základní překážka, spočívající v tom, že k myšlence nějakého autora nemáme přímý přístup, ale že přímý přístup máme jen k nějakému textu. Takový text však onu myšlenku „neobsahuje“, nýbrž jen k ní určitým způsobem poukazuje. Způsob toho poukazování nám musí být předem nějak znám, jinak bychom text vůbec nemohli rozluštit, dešifrovat. Ale to znamená, že výsledek našeho přečtení a pochopení textu je velice závislý na našich znalostech, vědomostech a dovednostech. Ty však samy o sobě ještě nic nezaručí, zejména ne, že text pochopíme správně. Smysl určitého textu není bez souvislosti s jinými texty téhož autora (takže tentýž text může mít odlišný význam podle toho, kdo jej napsal). A v případě textu filosofického se důležitým kontextem stává nejen celý článek, celá kniha, ale celá filosofie autora, jehož text čteme a chceme pochopit. Máme-li volit radikální vyjádření, pak platí: vše, co pochopíme na základě nějakého textu, musíme sami znovu vymyslet; v žádném případě to nemůžeme někde „najít“ už vymyšlené.

(Písek, 030822-1.)